

<https://helda.helsinki.fi>

In memoriam : Pertti Neuvonen 25.8.1943-14.5.2020

Backman, Janne

2020

Backman , J , Niemi , M , Olkkola , K & Vapaatalo , H 2020 , ' In memoriam : Pertti Neuvonen 25.8.1943-14.5.2020 ' , Suomen lääkärilehti , Vuosikerta. 75 , Nro 37 , Sivut 1878-1878 . < <https://www.laakarilehti.fi/pdf/2020/SLL372020-1878.pdf> >

<http://hdl.handle.net/10138/319955>

publishedVersion

Downloaded from Helda, University of Helsinki institutional repository.

This is an electronic reprint of the original article.

This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version.

Pekka Häyry
13.12.1939–29.4.2020

**RISTO IHAMUOTILA
KARI RAIVIO
METROPOLIITTA AMBROSIUS**
Kirjoittajat ovat Pekan
työtovereita ja ystäviä

Elinsiirtokirurgian uranuurtaja, professori Pekka Häyry kuoli Lohjalla 29.4.2020. Hän oli syntynyt Vihdissä 13.12.1939.

Pekka Häyry aloitti lääketieteen opinnot Helsingin yliopistossa vuonna 1958 ja hakeutui tutkimustyöhön patologian laitokselle. Hän viljeli soluja maljalla, mitä monet pitivät lähinnä kasvien keruun tapaisena harrasteluna. Tämä harrastelu tuotti tohtorinväitöksen, ja onnistunut tutkimusvaihe Wistar-instituutissa Philadelphiassa johti tutkijan uraan elinsiirtojen hylkimisreaktiassa.

Pekka pätevöityi kirurgiksi ja nimitettiin HY:n elinsiirtokirurgian ja immunologian professoriksi. Uran päänäyttämöksi muodostui hänen perustamansa HY:n transplantaatiolaboratorio, jossa tehty maailmanluokan perustutkimus ja sen sovellukset myötävaikuttivat munuaissiirtojen onnistumiseen. Kansainvälinen yhteisö valitsi hänet Transplantation Society'n presidentiksi ja ojensi hänelle arvostetun Peter Medawar -mitalin. Kotimaista arvostusta osoitti Matti Äyräpään palkinto. Pekkaa itseään eniten ilahduttivat ne erinomaiset hoitotulokset, jotka elinsiirtokirurgia Suomessa on saavuttanut.

Häyryn suorapuheisuus ei kaikkia miellyttänyt. Vaikka kannanotot olivat joskus jyrkkiä, niiden vastapainona oli vilpiton auttamisen halu.

Pekka sai suomalaiset lääketehaat lahjoittamaan lääkkeitä Lähi-idän ortodoksisille sairailoille. Tästä hyväntekeväisyystyöstä Konstantinopolin patriarkka Bartholomeos palkitsi hänet Archon Megas Referendarios -arvonimellä. Pekan sitoutumisesta ortodoksisuuteen kertoo, että hän rakennutti kivistä kappelin omalle maatilalleen Karjalohjalle, jonne hänet ja puolisonsa Leena oli määrä aikanaan haudata.

Pekan lapsuudenperhe vuokrasi Nuuksion Sahajärveltä kesäasunnokseen vanhan torpan. Maatalous jäi kytemään Pekan mieleen ja hän hankki Karjalohjalta Sakkola-nimisen tilan, ja alkoi tuottaa siellä seerumia, joka Suomessa silloin oli pääosin tuontitavaraa. Pekan ansiosta Suomi oli pian omavarainen ja seerumia riitti vientiinkin. Maatalous ja lääketiede löivät näin kättä

Hieno tutkija ja värikäs persoonallisuus eli rikkaan elämän.

Pertti Neuvonen
25.8.1943–14.5.2020

**JANNE BACKMAN, MIKKO
NIEMI, KLAUS OLKKOLA JA
HEIKKI VAPAATALO**
Pertin oppilaita ja ystäviä

Professori Pertti Jaakko Neuvonen kuoli 14.5.2020 Helsingissä hitaasti edenneen sairauden uuvuttamana. Hän syntyi Kirvussa Karjalan kannaksella 25.8.1943. Evakkoperhe asettui Orimattilaan, missä Pertti kirjoitti ylioppilaaksi vuonna 1962.

Valmistuttuaan lääkäriksi Helsingin yliopistosta vuonna 1970 hän väitteli seuraavana vuonna ja aloitti post doc kautensa Hannoverin lääketieteellisessä korkeakoulussa. Hän loi pioneerina aktiivisen yhteistyöverkoston Saksaan. Nykyään verkostoa pitävät yllä Pertin oppilaat.

Kliinisen farmakologian erikoislääkäri hänestä tuli vuonna 1977. Turun yliopiston farmakologian professorina hän toimi 1988–1992. Helsingin yliopiston kliinisen farmakologian professorina hän toimi 1992–2011.

Neuvosen tieteelliset saavutukset muuttivat maailmanlaajuisesti hoitokäytäntöjä. Lääkehiilen anto syrjäytti oksetuksen ja mahahuuhtelun myrkytysten hoidossa. Lääkeyhteisvaikutusten selvittäjänä Neuvonen oli eturivin tutkijoita maailmassa. Käytännön läheisten, nerokkaiden oivalusten ansiosta hänen ryhmänsä selvitti kymmeniä haitallisia yhteisvaikutuksia. Pertin yli 500

julkaisua ovat tehneet hänestä yhden suomalaisen lääketieteen tunnetuimmista tutkijoista.

Neuvonen kehitti uupumatta erikoisalaansa ja koulutti kunnioitettavan määrän osajia eri tehtäviin. Hän perusti Kliininen lääketutkimus -tutkijakoulun ja ohjasi lähes 50 väitöskirjaa. Koulutusansioistaan hän sai Lauri Saxén- ja Maud Kuistila- palkinnot ja tieteellisistä ansioistaan Pohjoismaisen farmakologian ja Euroopan kliinisen farmakologian elämäntyöpalkinnot.

Perttiä luonnehti looginen ajattelu, tinkimättömyys ja innostus saattaa uusi tieto käytäntöön. Hän antoi oppilailleen mahdollisuudet kehittyä tasapuolisesti tutkijana ja lääkärinä. Hän vaati jämmäkkyyttä ja työn edistymistä ollen itse väsymätön esimerkki.

Pertti oli helposti lähestyttävä, oikeudenmukainen ja kannustava. Nuoruusvuosien iloisuus ja veijarimaisuus väistyivät ikävuosien kertyessä, mutta peruspositiivisuus säilyi kuolemaan asti. Lehmijärven mökki luontoineen auttoi rentoutumaan ja löytämään uusia ideoita. Puoliso Irma ja viisi lasta perheineen oli vahva taustatuki.